

SOBÁŠNOSŤ A ROZVODOVOŠŤ NA SLOVENSKU

IBIDI

KATEGÓRIA B

GYMNÁZIUM, LORENCOVA ULICA 46, KROMPACHY

OBRÁZKY :

FREEPIK – PCH.VECTOR,PIKISUPERSTAR,MACROVECTOR,DJVSTOCK

CIELE

- Vypočítať hodnoty hrubej miery sobášnosti a rozvodovosti na úrovni celej Slovenskej republiky a na úrovni krajov. Sledovať vývoj týchto ukazovateľov za obdobie 1996 – 2022 a zistiť regionálne rozdiely.

- Sledovať a porovnať v akom veku vstupujú do manželstva a v akom veku z neho vystupujú muži vs. ženy v období 1996 – 2022.

- Porovnať pomer detí, ktoré sa narodili v manželstve vs. mimo neho na úrovni krajov v roku 1996 a 2022

- Analyzovať ďalšie ukazovatele týkajúce sa rozvodovosti (*príčiny rozvodu, počet maloletých detí v rozvedenom manželstve, priemerná dĺžka rozvedeného manželstva, index rozvodovosti*).

METÓDY

ŠTATISTICKÉ A MATEMATICKÉ METÓDY

Použité na kvantitatívne spracovanie údajov – výpočet hrubej miery sobášnosti a rozvodovosti, výpočet percentuálneho pomeru, indexu rozvodovosti. Na sledovanie vývoja jednotlivých ukazovateľov sme použili spojnicový a stĺpcový graf, na zobrazenie percentuálneho pomeru kruhový graf.

KARTOGRAFICKÉ METÓDY

Digitálne mapy sme vytvorili v prostredí ArcGIS online s využitím priestorových jednotiek z Geoportálu.sk . Na plošnú interpretáciu ukazovateľov sobášnosti a rozvodovosti na úrovni krajov resp. okresov sme použili metódu kartogramu a kartodiagramu.

METÓDY POROVNÁVANIA A ANALÝZY

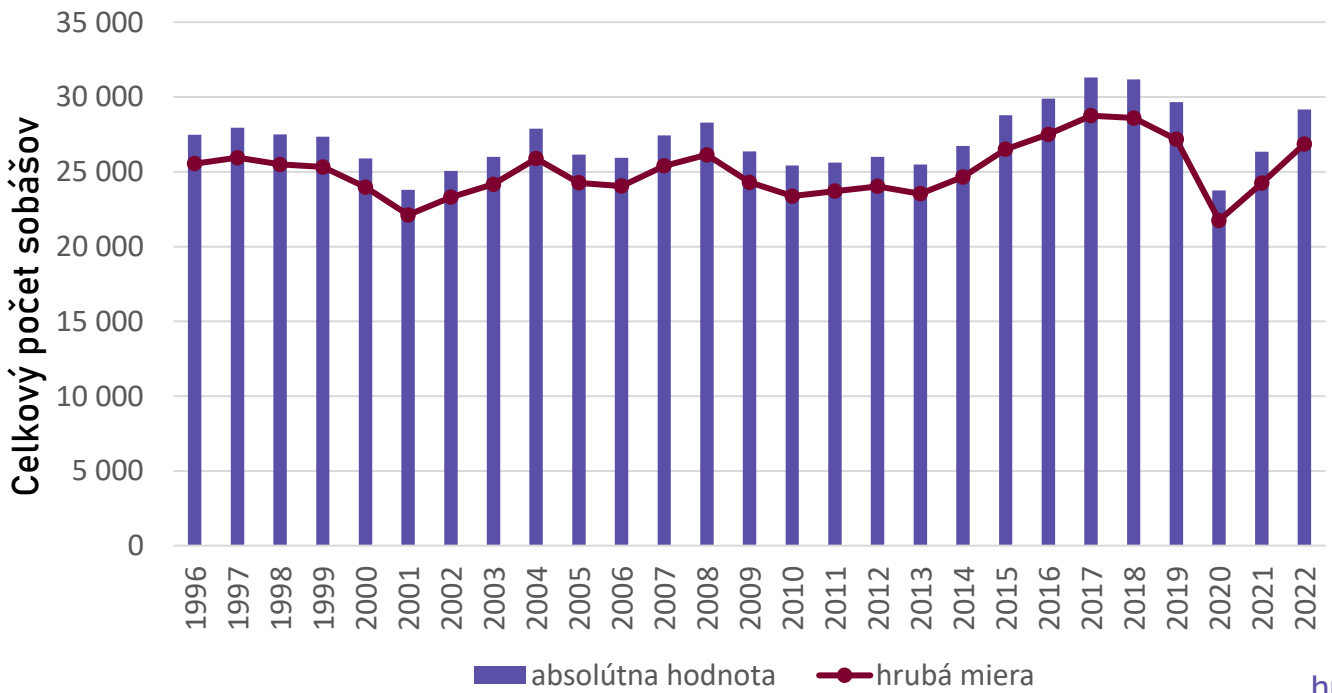
Použité pri interpretácii vývoja sobášnosti a rozvodovosti a zisťovaní regionálnych rozdielov.

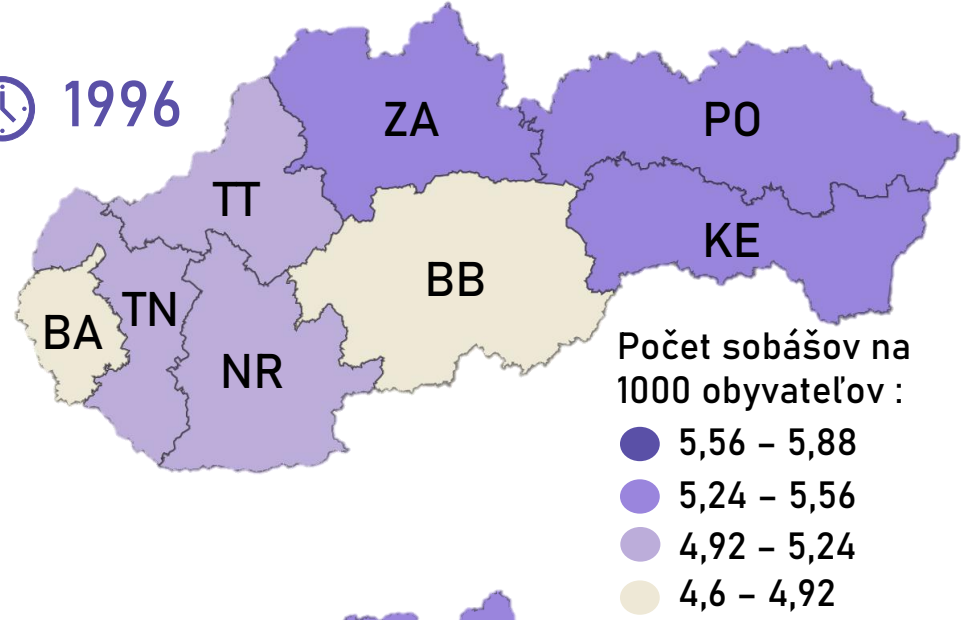
SOBÁŠNOSŤ

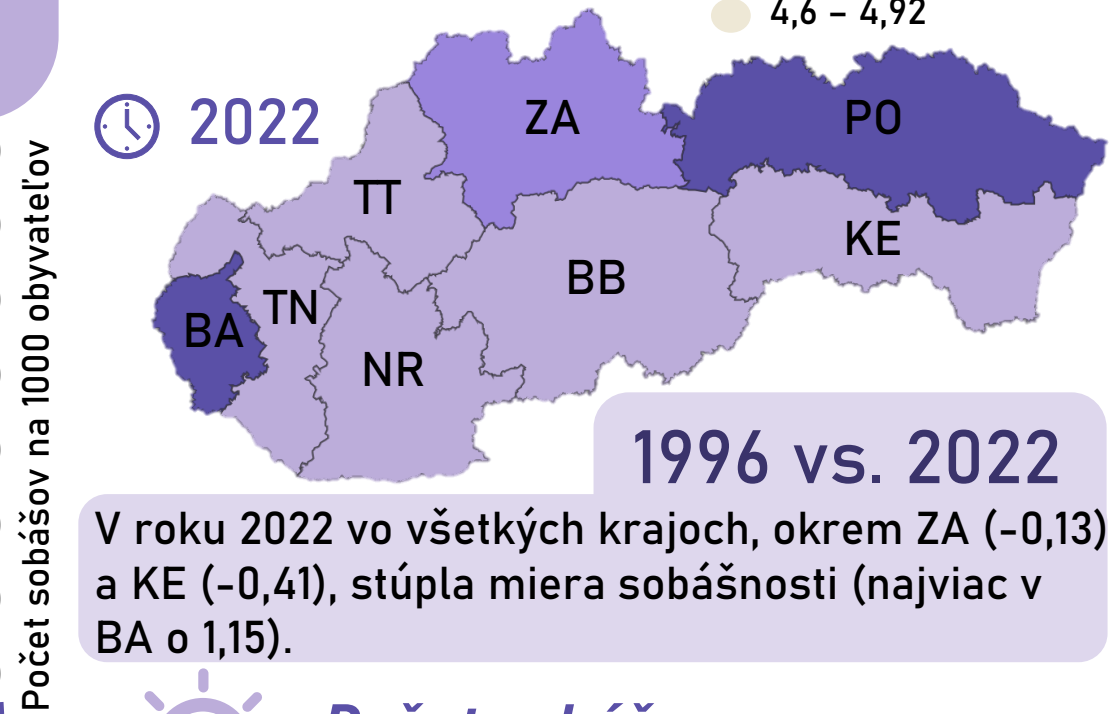
V období 1996 – 2022 vzrástla hrubá miera sobášnosti o 0,26 bodu. Najväčšia hrubá miera sobášnosti bola v roku 2017 (5,75) a najmenšia v roku 2020 (4,35), čo bolo spôsobené pandemiou koronavírusu. V roku 1996 bola najväčšia hrubá miera sobášnosti v Košickom kraji (5,56) a najmenšia v Bratislavskom kraji (4,6). V roku 2022 bolo najviac sobášov na 1 000 obyvateľov v Prešovskom kraji (5,89) a najmenej v Nitrianskom kraji (5,14).

🕒 1996

🕒 2022

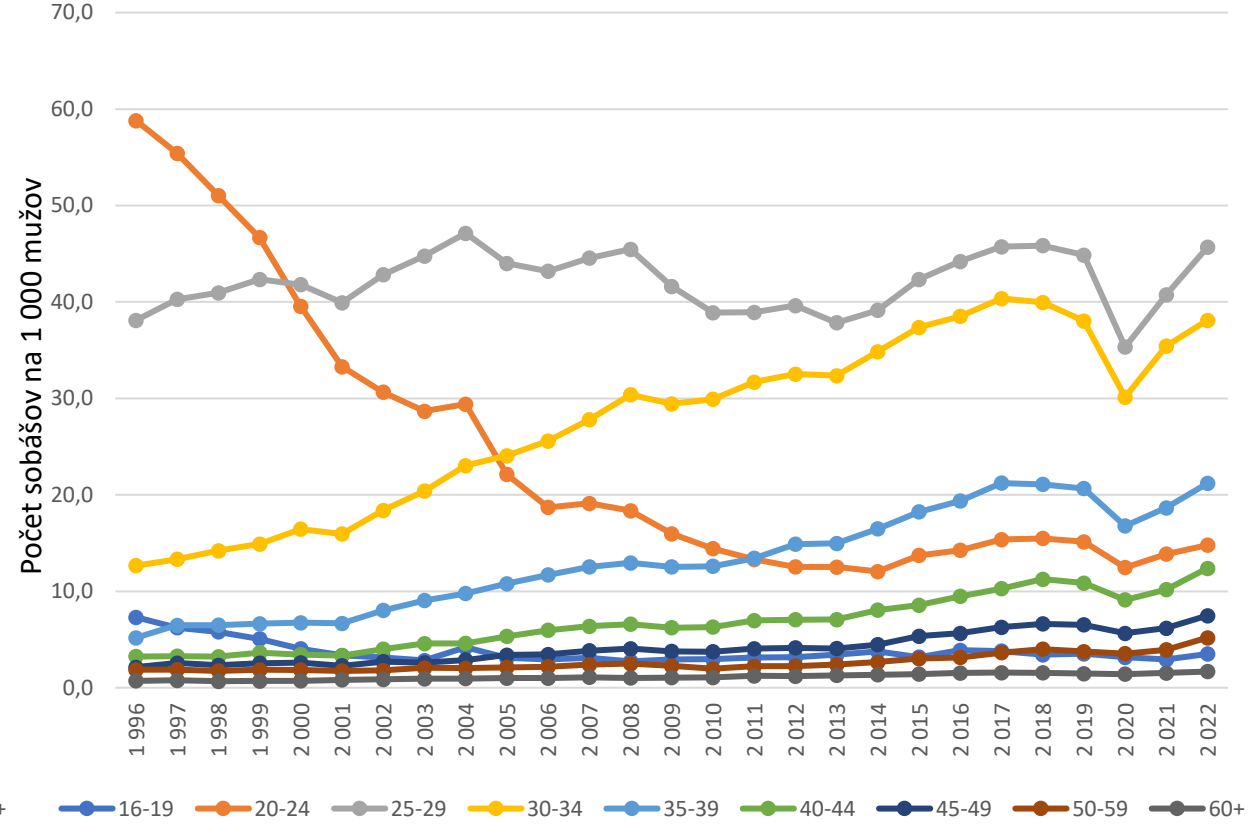
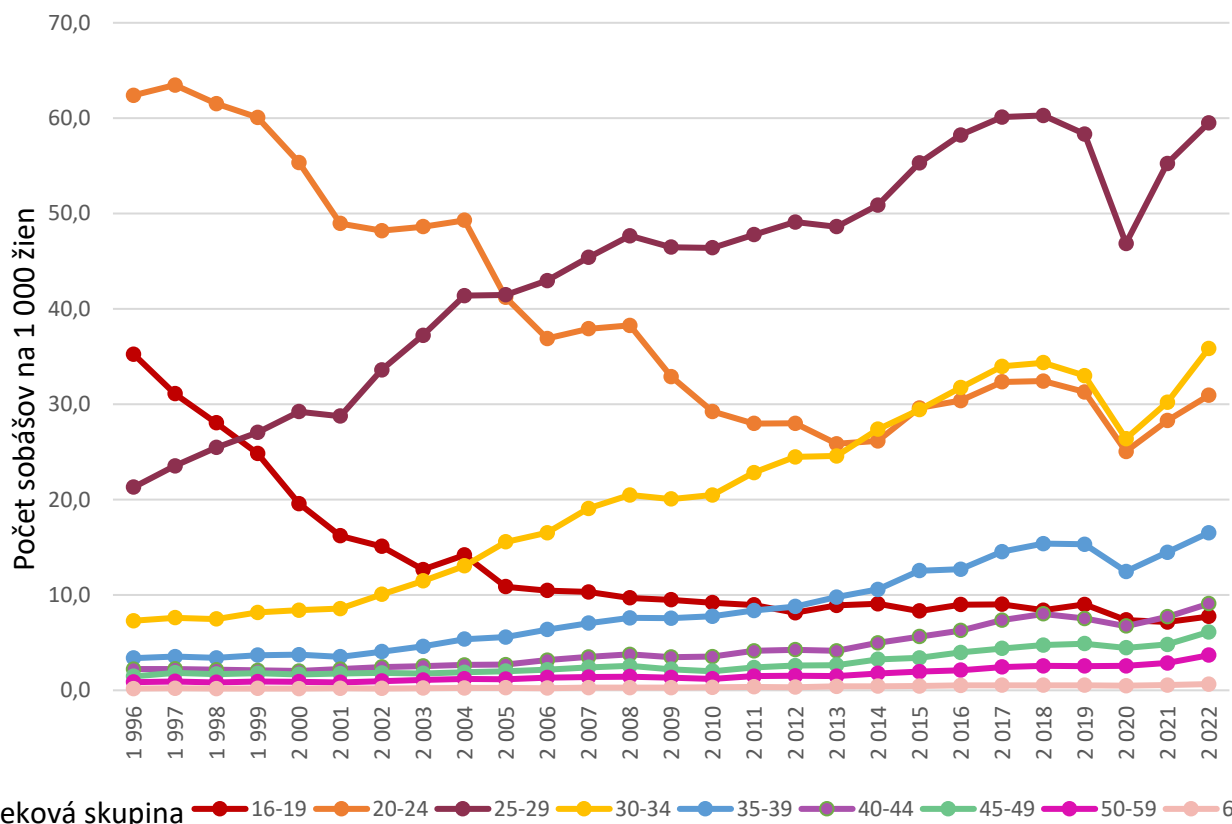
1996 vs. 2022

V roku 2022 vo všetkých krajoch, okrem ZA (-0,13) a KE (-0,41), stúpila miera sobášnosti (najviac v BA o 1,15).

výpočet hrubej miery

$$\frac{\text{Počet sobášov}}{\text{Počet obyvateľov}} * 1000$$

VÝVOJ SOBÁŠNOSTI PODĽA VEKU V OBDOBÍ 1996 - 2022

TRENDY VÝVOJA

ŽENY

MUŽI

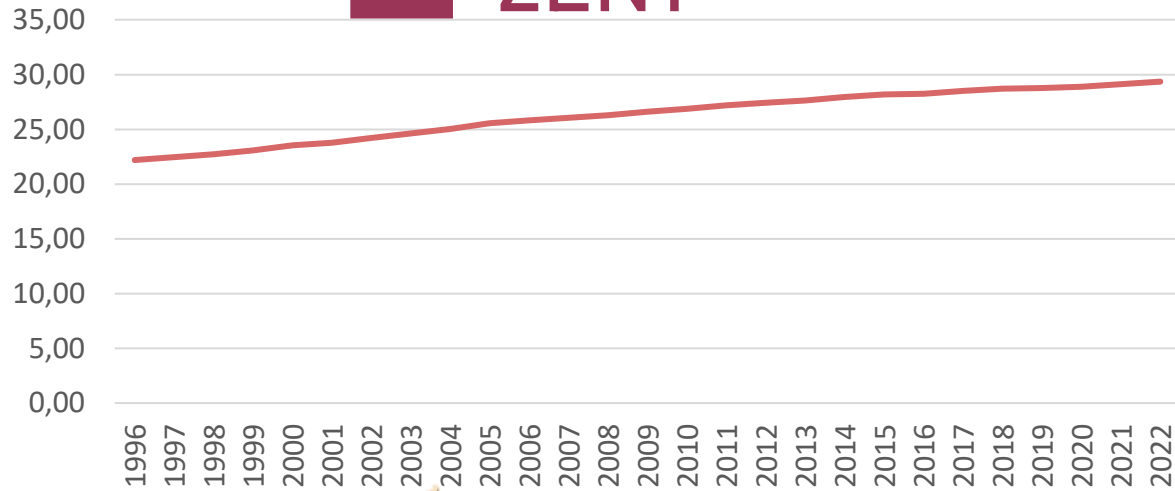
- Výrazný pokles sobášnosti vo vekovej kategórii 16-19 rokov a 20-24 rokov.
- Výrazný nárast sobášnosti vo vekovej kategórii 25-29 rokov a 30-34 rokov.
- Mierny nárast sobášnosti vo vyšších vekových kategóriách.
- Na začiatku sledovaného obdobia bolo najviac neviest vo veku 20-24 rokov, od roku 2005 najviac žien uzatváralo manželstvo vo veku 25-29 rokov.

- Výrazný pokles sobášnosti vo vekovej kategórii 20-24 rokov.
- Výrazný nárast sobášnosti vo vekovej kategórii 30-34 rokov.
- Mierny nárast sobášnosti vo vyšších vekových kategóriách.
- Na začiatku sledovaného obdobia bolo najviac ženíchov vo veku 20-24 rokov, od roku 2000 najviac mužov uzatváralo manželstvo vo veku 25-29 rokov.

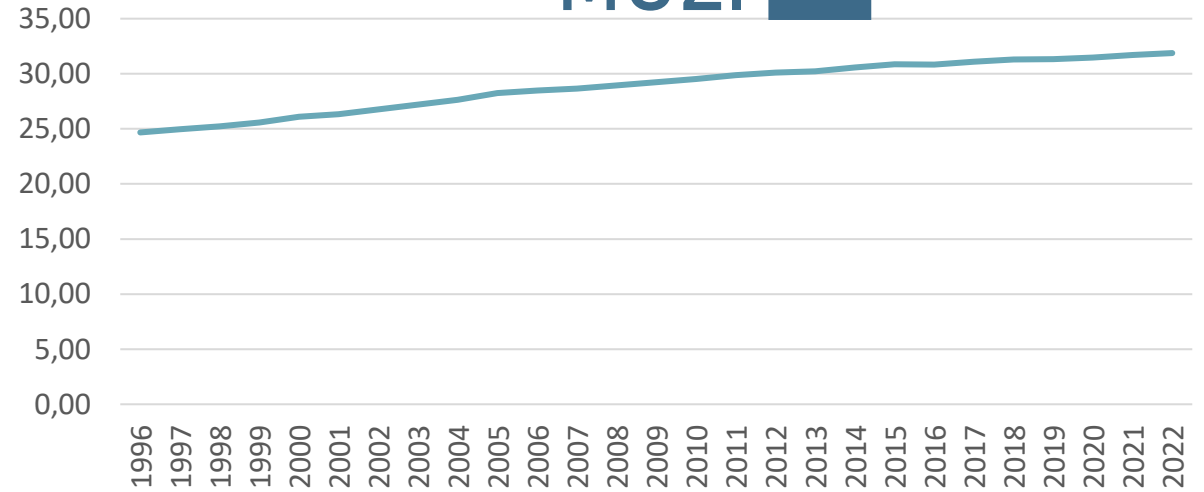
PRIEMERNÝ VEK VZÁJOMNE SLOBODNÝCH SNÚBENCOV

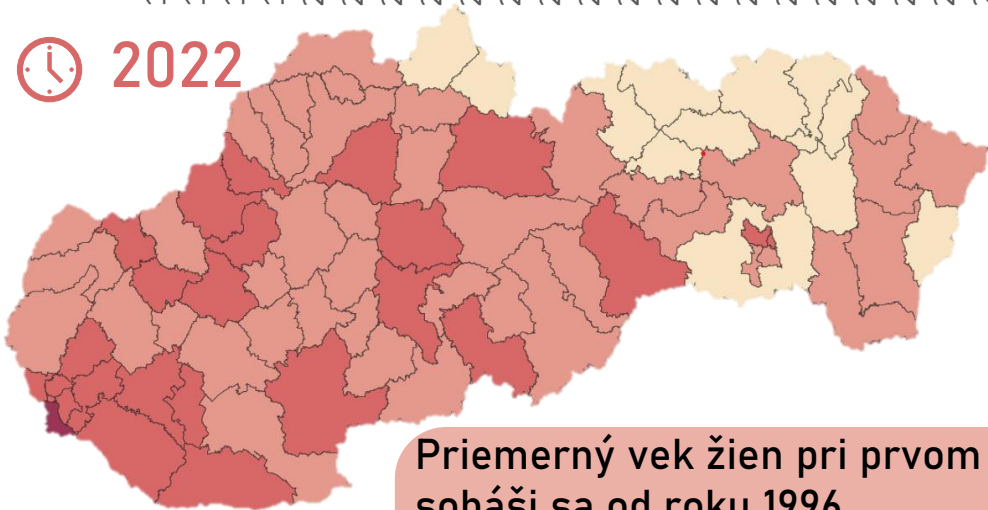
ŽENY

MUŽI

2022

Priemerný vek :

● 32,57 – 34,94

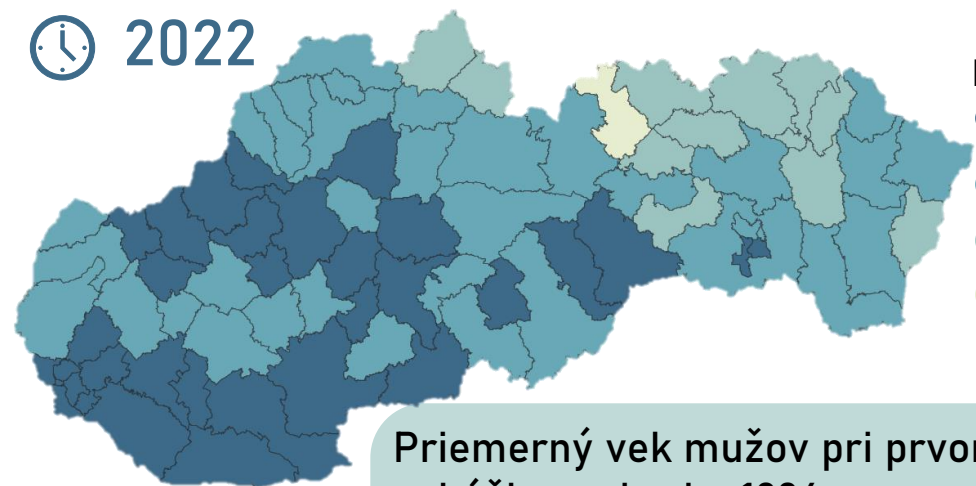
● 30,2 – 32,57

● 27,83 – 30,2

● 25,46 – 27,83

2022

Priemerný vek :

● 32,57 – 34,94

● 30,2 – 32,57

● 27,83 – 30,2

● 25,46 – 27,83

Najnižší:

KK = 25,46

Najvyšší:

BA V = 32,90

Priemerný vek žien pri prvom sobáši sa od roku 1996 rovnomerne zvyšoval v priemere o 0,28 ročne. V roku 1996 sa ženy vydávali priemerne vo veku 22,21 a v roku 2022 vo veku 29,36.

Najmladší:

KK = 27,41

Najstarší:

BA V = 34,80

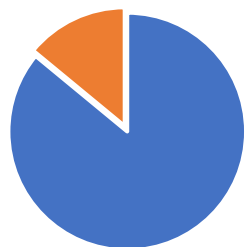
Priemerný vek mužov pri prvom sobáši sa od roku 1996 rovnomerne zvyšoval v priemere o 0,28 ročne. V roku 1996 sa muži ženili priemerne vo veku 24,68 a v roku 2022 vo veku 31,86.

ŽIVONARODENÉ DETI PODĽA NARODENIA V ALEBO MIMO MANŽELSTVA

1996

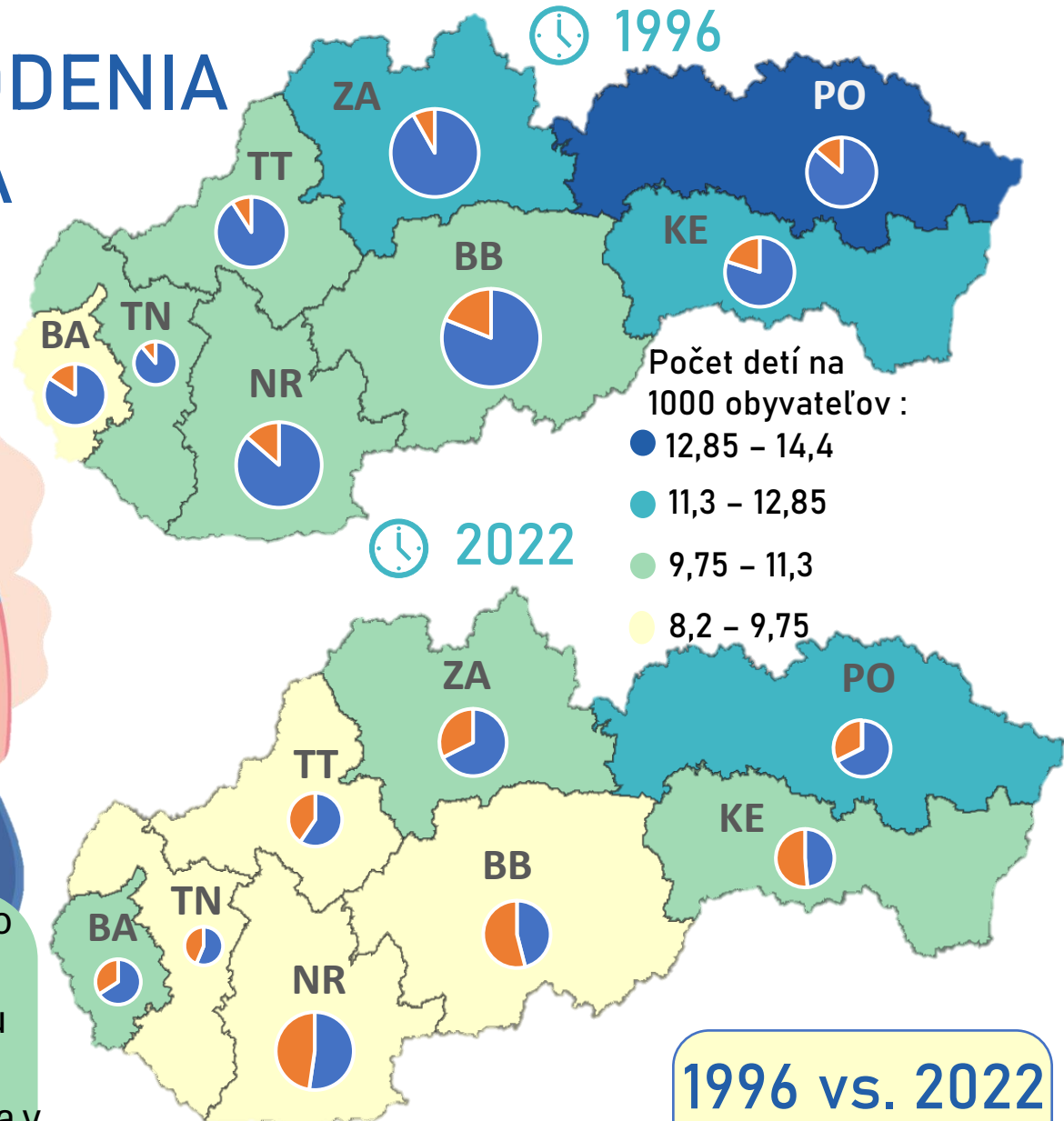
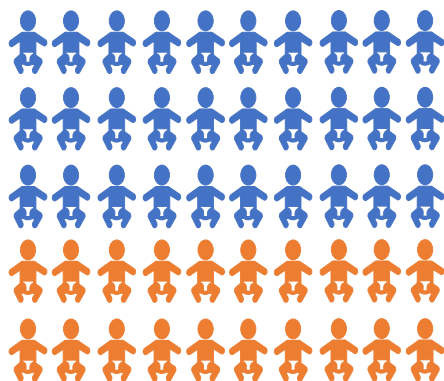
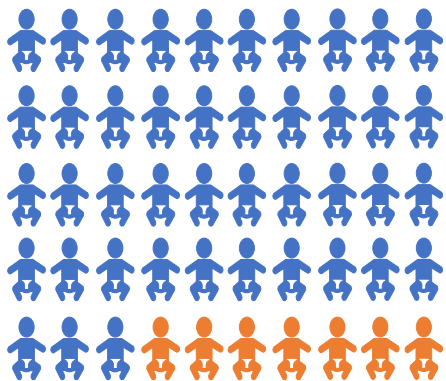
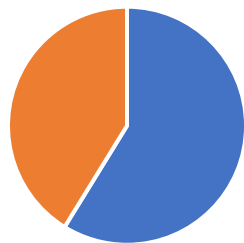
2022

■ Narodení v manželstve

← 85,98% vs. 58,79% →

■ Narodení mimo manželstva
← 14,02% vs. 41,21% →

Zatiaľ čo v roku 1996 sa až 85,98 % detí rodilo v manželstve, do roku 2022 táto hodnota klesla o 27,19 % na 58,79 %.

Predpokladáme, že to bolo spôsobené zmenou životného štýlu ľudí na Slovensku.

V roku 1996 najvyššia miera detí narodených v manželstve bola v Žilinskom kraji (91,8 %) a najnižšia v Košickom kraji (80,0 %).

V roku 2022 sa najviac detí v manželstve rodilo v Žilinskom kraji (68,3 %) a najmenej v Banskobystrickom kraji (46,0 %).

1996 vs. 2022

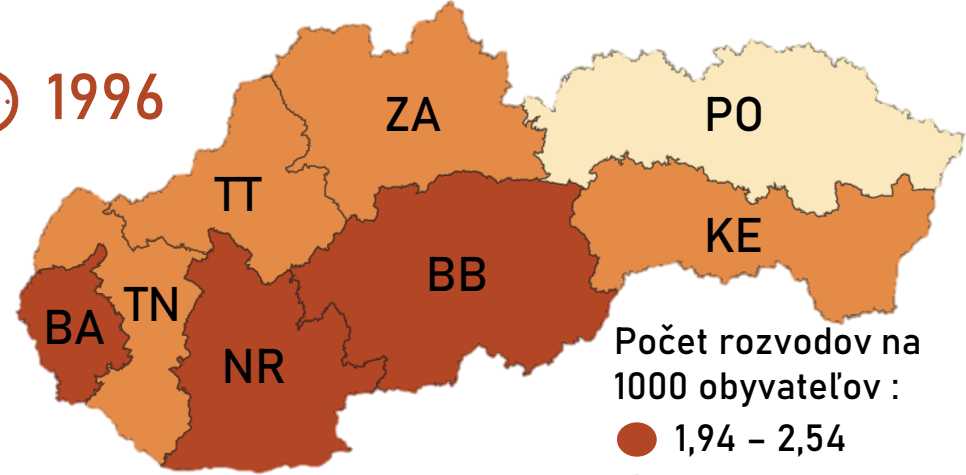
Vo všetkých krajoch klesol podiel detí narodených v manželstve, najviac v BB (-35,2 %) a najmenej v BA (-18,2 %).

ROZVODOVOSŤ

Celkový počet rozvodov aj hrubá miera rozvodovosti od roku 1996 stúpali, kulminovali v rokoch 2006 až 2009 a odvtedy majú klesajúcu tendenciu. Najväčšia hrubá miera rozvodovosti bola v roku 2006 (2,36) a najmenšia v roku 2021 (1,5). Obdobie pandémie mohlo mať mierny vplyv na rozvodovosť (2019-2020 pokles o 0,22 bodu). V roku 1996 bola najväčšia hrubá miera rozvodovosti v Bratislavskom kraji (2,54) a najmenšia v Prešovskom kraji (0,18). V roku 2022 bolo najviac rozvodov na 1 000 obyvateľov v Nitrianskom kraji (1,75) a najmenej v Prešovskom kraji (0,15).

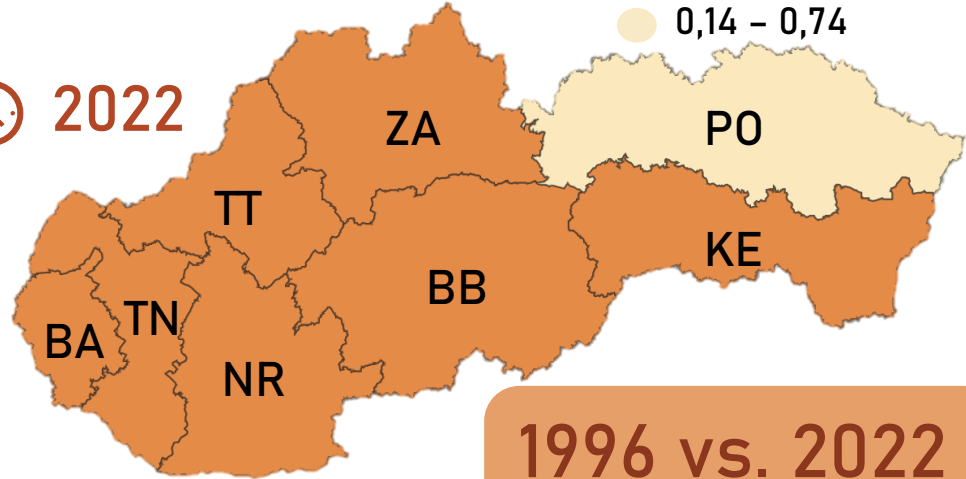
1996

Počet rozvodov na 1000 obyvateľov :

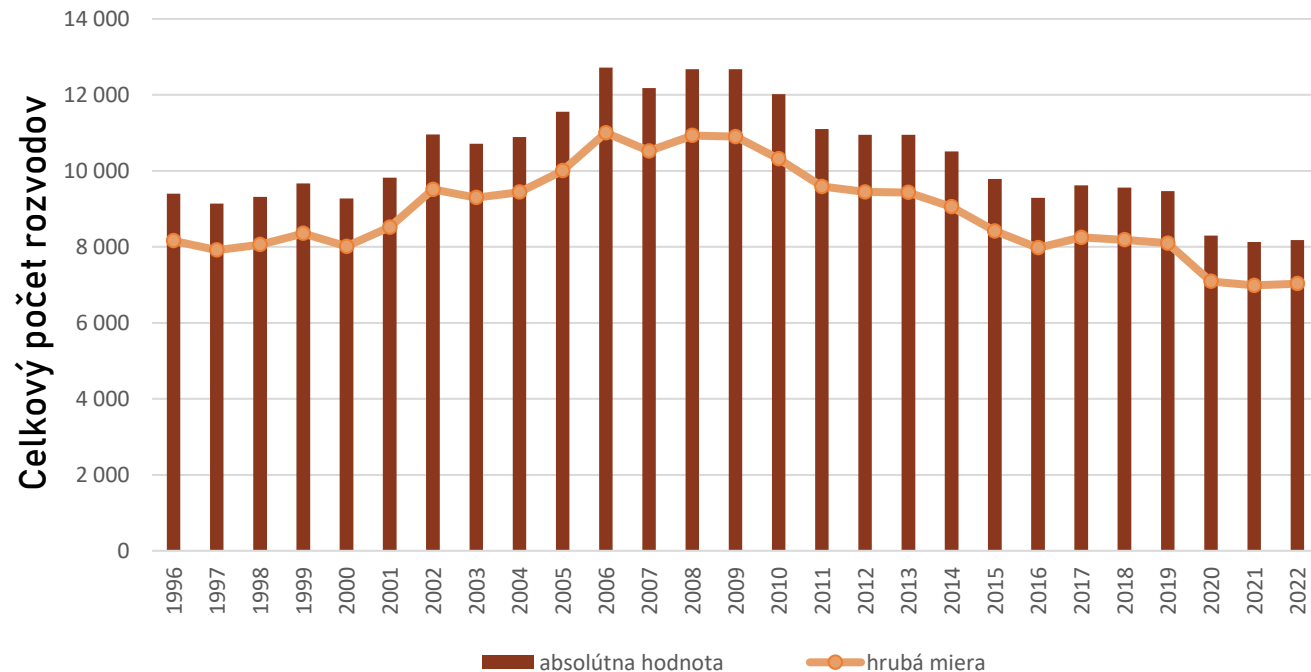
- 1,94 – 2,54
- 1,34 – 1,94
- 0,74 – 1,34
- 0,14 – 0,74

2022

1996 vs. 2022

V roku 2022 klesla vo všetkých krajoch hrubá miera rozvodovosti, najviac v BA o 1,08 a najmenej klesla v TT o 0,02 a v PO, kde klesla o 0,03.

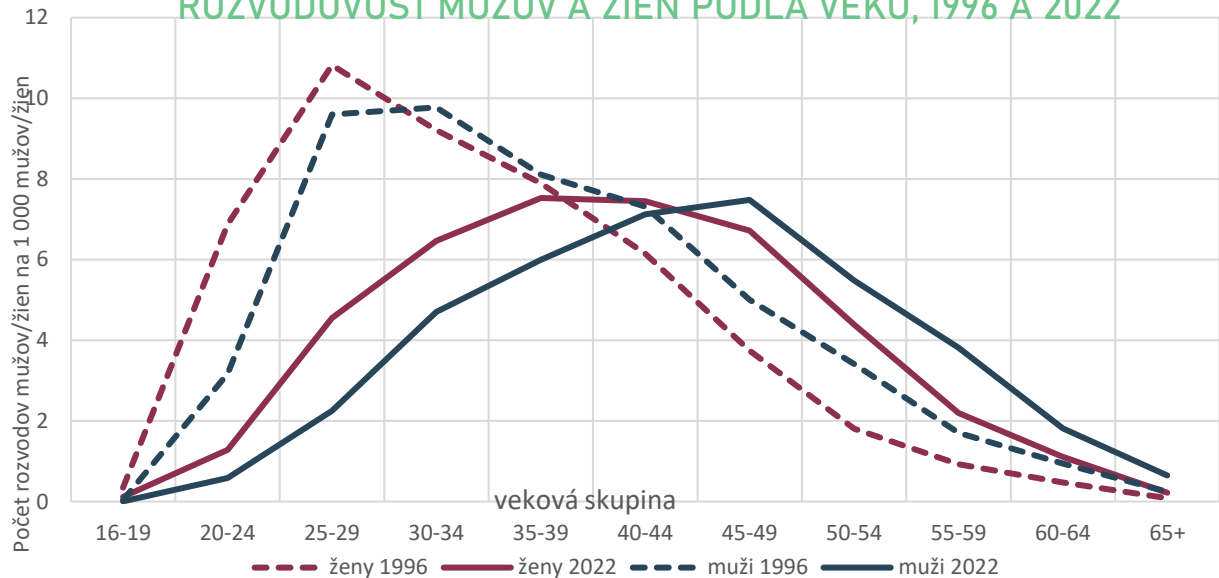
Počet rozvodov na 1000 obyvateľov

výpočet hrubej miery

$$\frac{\text{Počet rozvodov}}{\text{Počet obyvateľov}} * 1000$$

ROZVEDOVOSŤ MUŽOV A ŽIEN PODĽA VEKU, 1996 A 2022

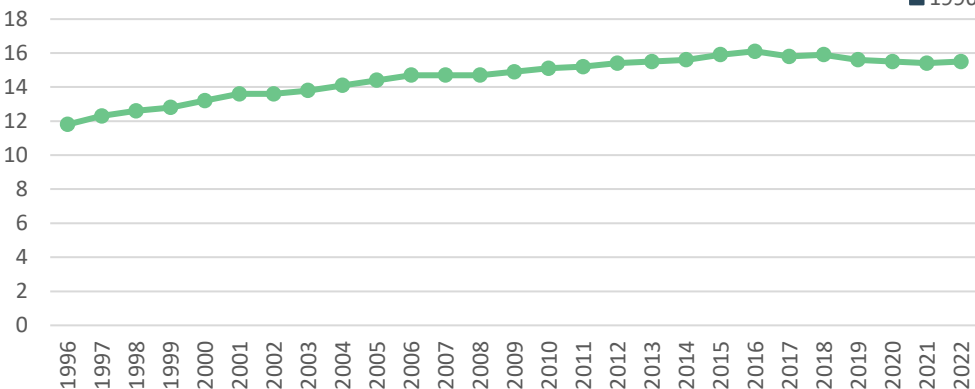

V roku 1996 bola najvyššia miera rozvodovosti u mužov vo vekovej kategórii 30-34 rokov (9,77 ‰) a vo vekovej kategórii 25-29 rokov (9,60 ‰); v prípade žien bola najvyššia miera rozvodovosti vo vekovej kategórii 25-29 rokov (10,82 ‰).
V roku 2022 sa najviac mužov rozviedlo vo veku 45-49 rokov (7,48 ‰); najviac žien sa rozvádza vo veku 35-39 rokov (7,53 ‰) a vo veku 40-44 rokov (7,45 ‰).

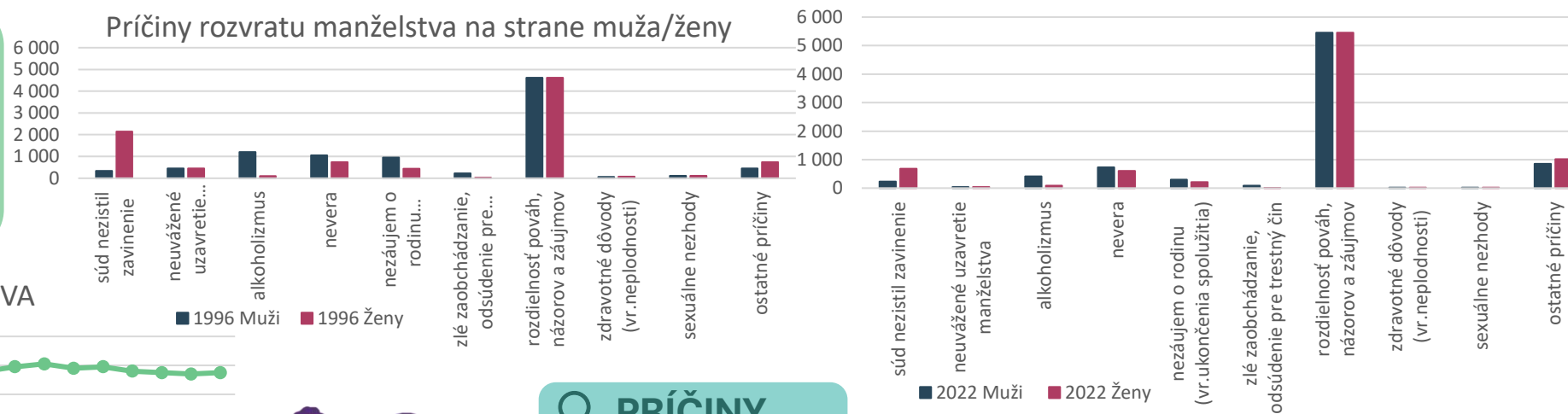
DĹŽKA

Priemerná dĺžka rozvedeného manželstva medziročne stúpala priemerne o 0,14 roka. Najvyššia priemerná dĺžka bola v roku 2016 (16,1) a najnižšia v roku 1996 (11,8).

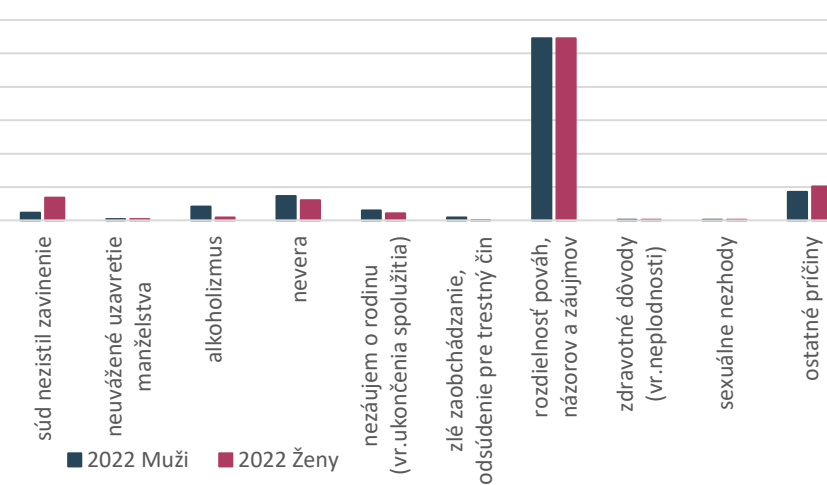
PRÍEMERNÁ DĹŽKA ROZVEDENÉHO MAŽELSTVA

Príčiny rozvratu manželstva na strane muža/ženy

Príčiny rozvratu manželstva na strane muža/ženy

PRÍČINY

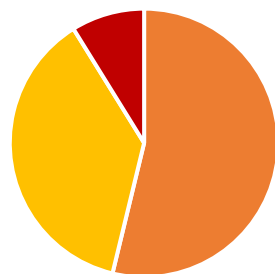
Najčastejšou príčinou rozvodov manželstiev bola v celom sledovanom období u oboch pohlaví rozdielnosť pováh, názorov a záujmov, v roku 1996 bola dôvodom 49,1 % rozvodov, v roku 2022 až 66,7 % rozvodov. V roku 1996 bolo 22,8 % rozvodov, pri ktorých súd nezistil na strane žien zavinenie (v prípade mužov to bolo len 3,6 %).

ROZVODY PODĽA POČTU MALOLETÝCH DETÍ

1996

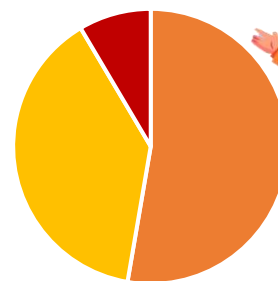
■ 1 dieťa
■ 2 deti
■ 3 deti alebo viac

53,8% vs. 52,7%

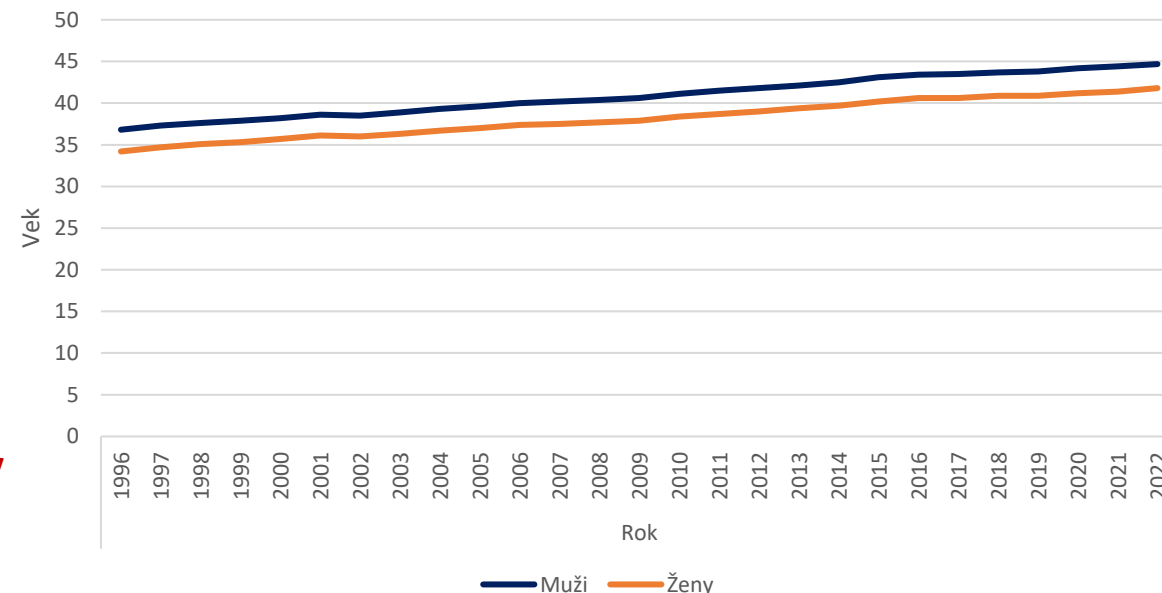
37,4% vs. 38,8%

8,8% vs. 8,5%

2022

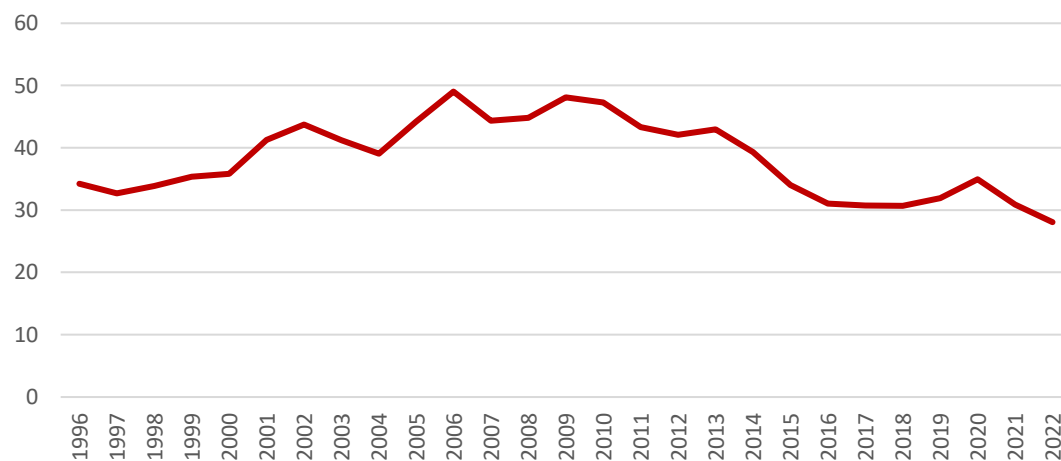

PRIEMERNÝ VEK MUŽA/ŽENY PRI ROZVODE

V období 1996 - 2022 v pomere rozvodov podľa počtu detí nenastali veľké zmeny. Aj priemerný počet maloletých detí v rozvedenom manželstve v celom sledovanom období bol približne rovnaký: 1,5-1,6 dieťaťa.

INDEX ROZVODOVOSTI (POČET ROZVODOV NA 100 UZAVRETÝCH MANŽELSTIEV)

Najviac rozvodov na 100 uzavretých manželstiev bolo v roku 2006 (až 49) a najmenej v roku 2022 (28 rozvodov).

Priemerný vek oboch pohlaví pri rozvode sa kontinuálne zvyšuje. Priemerný vek muža pri rozvode stúpol o 10,9 roka. Priemerný vek ženy pri rozvode sa zvýšil o 7,6 roka.

ZÁVERY SOBÁŠNOSŤ

- HRUBÁ MIERA SOBÁŠNOSTI SA MIERNE ZVÝŠILA.
- NAJVYŠŠIA MIERA SOBÁŠNOSTI JE V PREŠOVSKOM KRAJI.
- ZVYŠUJE SA PRIEMERNÝ VEK VZÁJOMNE SLOBODNÝCH SNÚBENCOV PRI VSTUPE DO MANŽELSTVA (NAJNIŽŠÍ JE NA SEVERNOM A VÝCHODNOM SLOVENSKU, NAJVYŠŠÍ V BRATISLAVE).
- KLESÁ SOBÁŠNOSŤ V MLADŠÍCH VEKOVÝCH KATEGÓRIÁCH
16-19 ROKOV A 20-24 ROKOV.
- STÚPA POČET SOBÁŠOV VO VYŠŠÍCH VEKOVÝCH KATEGÓRIÁCH (PREDOVŠETKÝM ŽENY 25-29 ROKOV A ŽENY A MUŽI 30-34 R).
- VÝRAZNE STÚPOL PODIEL DETÍ NARODENÝCH MIMO MANŽELSTVA.

ZÁVERY ROZVODOVOSŤ

- HRUBÁ MIERA ROZVODOVOSTI KULMINOVALA V ROKU 2006,
- ODVTEDY MÁ KLESAJÚCI TREND.
- NAJNIŽŠIA MIERA ROZVODOVOSTI JE V PREŠOVSKOM KRAJI.
- ZVYŠUJE SA PRIEMERNÝ VEK PRI ROZVODE U OBOCH POHLAVÍ.
- STÚPA PRIEMERNÁ DĹŽKA TRVANIA ROZVEDENÉHO MANŽELSTVA.
- STÚPA POČET ROZVODOV VO VYŠŠOM VEKU.
- NAJČASTEJŠOU PRÍČINOU ROZVODOV JE ROZDIELNOSŤ POVÁH, NÁZOROV A ZÁUJMOV.
V POMERE ROZVODOV PODĽA POČTU DETÍ NENASTALI ZMENY, NAJVIAC SA ROZVÁDZAJÚ RODINY S JEDNÝM DIEŤAŤOM.